

TRES NOTES I UN AMOR. XXV Anys de la MC Jéssica

Un dia em va preguntar un amic belga per què la meua primera composició era una obra per a banda: *“Per què no has començat per escriure un quartet de corda?”*. Li vaig explicar que el meu contacte amb la música va nèixer d’anar amb mon pare i el meu germà gran a l’assaig de la banda del meu poble, els diumenges pel matí. M’asseia en una cadira de boga al costat de mon pare i escoltava tot el que passava allà (ningú em donava un mòbil per entretenir-me, clar). A més a més, quan la banda sortia al carrer, desfilava agafat de la butxaca de mon pare i m’envoltava de tot aquell mar de sons. No podia començar a escriure música pensant en un quartet de corda. El meu hàbitat musical va començar on va començar. I gràcies a això, després vaig tenir temps i vaig poder endinsar-me en altres indrets musicals.

Als vuit anys em donaren un bombardí per començar a fer notes. Mon pare em va fer una corretja per carregar-me’l al muscle i amb ell me’n anava a la banda de Muro totes les vesprades. En més d’una ocasió, em trobava amb Toni Olcina, el mecànic del cotxe mon pare. Em saludava i em deia que algun dia tenia que anar a sa casa per veure tots els discs que tenia d’òpera i de sarsuela. El concepte “amateur” en Toni és més que un adjectiu: estima la música com pocs. De fet, conec molts músics professionals que no tenen ni la meitat de cultura musical que ell té. Tenor en infinitat de sarsueles i concerts, director d’escena en produccions de sarsuela i òpera, la música ho és tot per a ell.

Un dia de 1997 em cridà per dir-me que volia plantejar-me un projecte. Em comentà que l’any 2000 seria el Capità Cristià de les Festes de Moros i Cristians de Muro, per la seua Filà Pirates. Estava molt emocionat pel càrrec i sabia que allò més important en l’entrada seria la música. Ell desfilaria als sons de la marxa cristiana *El pirata Olcina* (1989) que el mestre i amic Rafael Alcaraz Ramis li havia dedicat uns anys abans. Aquesta partitura està basada en el poema simfònic *Paisajes de la Reconquista* que el mestre Alcaraz escrigué per encàrrec del *II Congrés Nacional de la UNDEF* (Unión Nacional de Entidades Festeras) que es celebrà a Ontinyent en 1985. La seua filla Jéssica seria la favorita del capità i volia que jo li escrigués una marxa cristiana. Vaig acceptar l’encàrrec sense dubtar, doncs Toni sempre ha format part de les meues vivències musicals a Muro i em feia molta il·lusió col·laborar en la seua capitania. A principis de 1999, Jéssica va ser diagnosticada d’una infermetat incurable que se la va emportar per juliol d’aquell any. Quan ja ni pensava en l’encàrrec ni en les festes, Toni em telefonà al mes de setembre per quedar al seu taller. Abatut i amb la tristesa de qui ha viscut la pitjor experiència de la vida d’un pare, em digué: *“Vaig a fer la Capitania de l’any que ve, i ho vaig a fer per Jéssica. El meu fill i la meua dona m’han dit que ella voldria que es fera, així que li has d’escriure la marxa que et vaig demanar”*. Vaig sortir d’aquella reunió atabalat: d’una banda no li podia dir que no, i d’altra, tenia al davant un compromís que anava més enllà d’escriure unes simples notes musicals.

Quan em posava a escriure, res del que sortia m’agradava, estava bloquejat i no sabia com sortir-me’n. Passades les festes de Nadal encara no havia escrit ni una sola nota i les festes eren en maig. Allà pel mes de febrer i llegint un llibre sobre Shostakovich, em vingué al cap la tradició que aquest compositor rus tenia d’escriure motius melòdics sobre el seu nom tal i com ho feia també Bach. Assegut al piano vaig esbrinar una petita melodia amb tres notes extretones del nom Jéssica: el mi (e), el si (si) i el la (a). Tres síl·labes i tres notes, sense utilitzar el do (C). Tanmateix consideraria les notes pensades en el to del bombardí que tocava a la banda de Muro i per tant, sonarien un to més baix. De sobte, vaig començar a escriure i les tres notes

evolucionaren per elles soles amb textures harmòniques, amb melodies, amb acords....
L'estructura seria ternària, amb tres temes tot emprant un d'ells com a retronxa. Cada tema estaria tractat sempre amb dualitat modal: el mode major que representaria la joia de la festa i el menor que seria el testimoni de la tristor per la mancança de la seua protagonista. Aquest contrast estaria representat a l'obra de forma simètrica i, fins i tot, les línies melòdiques ascendents i descendents es superposarien com al·legoria de la barreja de sentiments. Hi ha moments en la composició que la pròpia obra t'atrapa i ja no pots sortir. Anava sola i em faltaven hores per escriure a llapis la partitura general. No tenia ordinador i havia de copiar els papers per poder incloure l'obra en el CD que estàvem preparant a la Banda de Muro amb música meua. La primera setmana de març tenia acabada l'obra i vaig demanar ajuda a dos companys per què col·laboraren en la còpia de les partitelles individuals des de la partitura general. D'aquesta forma, Jordi Soler i Enrique Alborch es posaren a copiar les fustes i les trompetes, respectivament, mentre jo enllestia els papers de la resta de metalls i de la percussió. Així es pogué assajar i gravar l'obra en març. Recorde que Toni Olcina va vindre a escoltar-la. Ens miràrem, no diguérem res, i tot es va dir.

El dia de l'entrada, una carrossa dissenyada, en part, per la pròpia Jéssica, desfilava buida amb la figura d'un gran colom blanc al lloc on devia haver anat la favorita del capità. Un grup de dones vestides de blanc, ballaven la marxa interpretada per La Xafigà i la Banda de l'Agrupació Artístico-Musical "El Trabajo" de Xixona, banda de la qual jo mateix era el director titular en aquella època. Des de l'inici de la desfilada, el públic acaronava amb aplaudiments el pas del seguici. Hi havia qui es posava dret per rebre la carrossa, alguns deixaven caure alguna llàgrima, ... el carrer Sants de Muro esdevingué una artèria d'emocions amb el so tan peculiar que aquest carrer del meu poble té quan passa una banda de música. Les voreres i els balcons plens de gent formaren un aixopluc per a la tendresa. Tots els que hi visquérem allò no oblidarem mai aquella vesprada de maig.

Des de llavors, aquestes tres notes han anat forjant records per carrers i faristols, no sols dins la geografia festera moro-cristiana, sinó també en altres indrets com Madrid, Andalusia, Galícia, Catalunya, ... En 2006, i després de dirigir un concert amb l'Orquestra Simfònica d'Albacete a la Casa de Cultura de Sant Vicent del Raspeig, em disposava a agafar el cotxe i un

home que passava a prop em diu: *“Es vostè el director de l’orquestra? M’ha encantat el concert. Per a mi la música és tot un bàlsam i, tot i que han interpretat un repertori que no conec, m’ha agradat escoltar-los. Jo escolte molta música, sap?... però hi ha una obra que és molt especial per a mi: es diu Jéssica, no sé si la coneix, sol tocar-se a les festes de Moros i Cristians ... Aquesta obra no sé que té, però em plena de pau i em dona molta força per seguir endavant”*. Em vaig sentir incapaç de dir-li a aquell home que jo n’era el compositor. Tant s’hi valia, no era gens important. La música està per damunt de tot i de tots i eixa és la seua màgia.

Fa vint-i-cinc anys que sonava *Jéssica* als carrers de Muro i acompanyava tota una simbologia de la festa: l’arrelament a la terra, el sentit de pertinença, les emocions compartides, el record per qui ja no hi és... Com escriu el meu amic i poeta murer *Joan Tomàs Jordà*:

*“Tot torna al que era d’antuvi,
tota fi té un nou principi:
de l’arbre vell naix un brot,
se’n va una mort, ve un amor.”*

José R. Pascual-Vilaplana

Muro-Cocentaina, 8 de maig de 2025